

7/8600

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/5384
Konu : Soru Önergesi

06 /10/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 10.07.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8600-14437/31270 sayılı yazı,
b) 14.07.2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-155-30/3080 sayılı yazı.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Gültan KIŞANAK'ın, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettiği "Bir sınavdaki cinsiyet ayrımcılığı içeren sorulara ilişkin" İlgi (b) yazı eki 7/8600 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1-2-3-4-5. Konuya ilişkin olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 01.09.2009 tarihli ve B.30.0.HKM.06.03.001/5680-27501 sayılı yazısı eki Anadolu Üniversitesi Rektörlüğünün 18.08.2009 tarihli ve B.30.0.ANA.0.61.00.00-1010-414 sayılı yazısıyla;

a) Sosyal Psikoloji dersine ilişkin sınav sorusunun, basında, eksik olarak yer aldığı, sınavda sorulan sorunun; "Aşağıdakilerden hangisi genellikle kadına özgü bir davranış olarak kabul edilir?" şeklinde iken, basında, "genellikle" kelimesi çıkarılarak yer verildiği,

b) 30-31 Mayıs 2009 tarihlerinde yapılan Açıköğretim Fakültesi Jandarma ve Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programı final sınavında Sosyal Psikoloji ve Ceza Hukuku derslerinde sorulan iki sorunun yanlış anlamalara yol açtığı, söz konusu soruların ders kitaplarının editörleri tarafından hazırlandığı, hazırlanan soruların ders kitaplarının içeriklerine bağlı kalınarak konu uzmanları tarafından kontrol edildiği ve test hâline getirildiği, soruların bu süreç içerisinde teknik ve bilimsel açıdan incelendiği ve editörler tarafından basım onayı verildiği,

c) Sınav soruları hakkında bu yanlış anlaşılma basında yer alınca, anılan ders kitaplarının editörleri ile görüşüldüğü ve ilgililerin yazılı görüşlerinin alındığı,

ç) Sınav sonrasında öğrencilerin verdikleri cevaplar dikkate alınarak madde analizi çalışmaları yapıldığı, sınav tarihini izleyen, "madde analizleri ve sınav değerlendirme çalışmalarının" yapıldığı üç haftalık zaman süresinde söz konusu sorulara ilişkin öğrencilerden herhangi bir itiraz gelmediği, soruların ve cevapların ölçme tekniğine göre incelenmesi anlamına gelen madde analizi çalışmalarına göre, bu iki sorunun iptal edilmesini gerektirecek bir sonuçla karşılaşılmadığı,

d) - Açıköğretim sisteminde uzaktan öğretim yöntemiyle yürütülen bu programlarda soruların, tümüyle ders kitaplarına dayanarak hazırlanmakta olduğu, Sosyal Psikoloji sınavındaki soruyla ilgili olarak, cinsiyetin, kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özellikleri olduğu, bu özelliklerin kadın ve erkek arasındaki bir eşitsizliği değil, sadece bir cinsiyet farkını gösterdiği,

- Ancak kadın ve erkeği tanımlamada önemli olan diğer bir kavramın; toplumsal cinsiyet (gender) denilen, kadın ve erkeğin değişik kültürlerdeki tanımlamaları olduğu, toplumsal cinsiyetin, kadın ve erkek arasındaki biyolojik farklılıkları değil, bu iki cinsle ilgili toplumsal algılamaları yansıttığı, bir başka deyişle kadının ve erkeğin sosyal olarak belirlenen rol ve sorumluluklarını anlatmak için kullanılan bir kavram olduğu, dolayısıyla toplumsal cinsiyetin, toplumun kadın ve erkeği nasıl gördüğü, nasıl algıladığı ve nasıl davranmasını beklediği ile ilgili

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2009

Konu : Soru Önergesi

olduğu, toplumsal cinsiyetin, sosyal psikolojinin çalışma alanına giren bir konu olduğu, çeşitli toplumlarda çocuk, genç ve yetişkinler üzerinde yapılmış pek çok araştırmaya konu olduğu, benzer şekilde toplumsal cinsiyet rol ve özelliklerinin farklı toplumlarda nasıl algılandığıyla ilgili karşılaştırmalı araştırmalar da yapıldığı, söz konusu sorunun, yabancı bir araştırmanın sonuçlarıyla ilgili olduğu,

e) - Ceza Hukuku dersine ilişkin sınav sorusu hakkında, ceza hukukunun konusu, özellikle “özel kısmı” itibarıyla “insan öldürme”, “cinsel saldırı”, “hakaret” gibi hemen her zaman insanları üzen, sinirlendiren, tepki uyandıran, korkutan fiiller olduğu, ceza hukukunun, bütün amaçları arasında en belirgin amacın suçun işlenmesinin önlenmesi olduğu, TCK’nın birinci maddesine göre, Ceza Kanunu’nun amacının; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzeni ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemek olduğu, Kanun’da, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türlerinin düzenlenmiş olduğu,

- Cinsel saldırı suçunda veya hakaret suçunda insanları rahatsız etmeyecek, kızdırmayacak ya da üzmeyecek herhangi bir unsur bulmanın olanaklı olmadığı,

- Bahsi geçen soruda, söz konusu olan “boynuzlu” ifadesinin, herhangi bir övgü, espri, yönlendirme unsuru olarak kullanılmadığı, aksine, soruda bu ifadeyi kullanan kişinin eşlerden her ikisine karşı da hakaret suçunu işleyeceği tespitinin yer aldığı, bahsi geçen sorudan toplumsal bir anlam çıkarılmak isteniyorsa, çıkacak anlamın bir kimseye “boynuzlu” diyen kişinin suç işlediği ve toplumsal olarak kınanacak davranışı ortaya koyduğu olduğu,

- Söz konusu ifadenin, dolayısıyla hakareti tarif etmek üzere ceza hukuku derslerinde en sık kullanılan örneklerden olması ve kaynak kitapta da kullanılması nedeniyle, akılda kalması kolaylığı açısından seçildiği,

- Nitekim “Hakaret ve Sövme Suçları” adlı eserinde Sahir ERMAN’ın, eşlerden birine zina fiilinin isnadının diğerinin şerefini lekeleyeceğini vurguladığı (Erman, Sahir. 1989, Hakaret ve Sövme Suçları, İstanbul, s.89),

- Soruya kaynaklık eden Nevzat TOROSLU’nun “Ceza Hukuku” adlı eserinde ise “Belirtmek gerekir ki, sövmek suretiyle hakaret suçu da dolaylı şekilde işlenebilir. Örneğin evli bir erkeğe boynuzlu demek durumunda kocaya karşı doğrudan, karısına karşı ise dolaylı olarak hakaret suçu işlenmiş olur.” ifadesinin yer aldığı (Toroslu, Nevzat. 2007, Ceza Hukuku, Eskişehir, s.231),

- Sonuç olarak söz konusu ceza hukuku sorusunun, ne ceza hukuku tekniği anlamında ne de ceza hukuku siyaseti boyutunda herhangi yanlış unsuru içerisinde barındırmadığı,

f) Kullanılan kitapların, alanında uzman öğretim üyeleri tarafından titizlikle hazırlandığı, gerek ders kitaplarında gerekse sorularında, bilimsel temellere dayalı araştırma sonuçlarına ve konuyla ilgili uzman öğretim üyelerinin görüşlerine dayalı ifadelere yer verildiği, hiçbir kitap veya soruda, “kadınlara karşı cinsiyetçi ve ayrımcı” ifadeler ve anlatımlara yer verilmediği ve bundan sonra da verilmeyeceği

beyan edilmektedir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2009

Konu : Soru Önergesi

6. Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliğinin 5'inci maddesi (c) fıkrasında; ders kitapları temel insan haklarına aykırılık taşıyamaz. Cinsiyet, ırk, din, dil, renk, siyasi düşünce, felsefi inanç, mezhep ve benzeri ayrımcılık içeremez şeklindedir. Bu çerçevede, gerek ders programlarında, gerek okullarımızda okutulmakta olan ders kitaplarında belirgin bir cinsiyet ayrımcılığı gözükmemekle birlikte, Bakanlığımız Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde oluşturulan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu'nun çalışmaları doğrultusunda eğitim materyallerinin cinsiyetçi öğelerden arındırılması ve ders kitaplarında cinsiyet ayrımcılığı içeren resim, ifade ve benzeri tüm öğelerin çıkarılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Anılan Başkanlığın bünyesinde bulunan Öğretim Materyallerini İnceleme ve Geliştirme Merkezi Kitap İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyeleri ve ders kitabı yazarlarına bilinç ve farkındalık kazandırmak için talimatımızla, Ankara Başkent Öğretmenevinde 16 Temmuz 2009 tarihinde "Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" çalıştay yapılmıştır. Yine bu konuya yönelik olarak komisyonca hazırlanan taslak metin, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve üniversitelere gönderilerek görüş alış verişinde bulunulmuştur. Ayrıca, 10-14 Ağustos 2009 tarihlerinde Düzce Akçakoca'da öğretmenlere yönelik olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Semineri verilmiş olup bu husustaki çalışmalar devam etmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.


Nihat ÇUBUKÇU
Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa